

Man kan med fordel søge inspiration til sin undervisning ved at besøge både museer og teatre. Her er der flere steder tilknyttet formidlere og undervisere, ligesom der er oprettet skoletjenester, og der bliver udviklet undervisningsmaterialer.

Af Gunhild Als, kirke- og kulturmedarbejder, Risbjerg Kirke

Den spanske teatergruppe Teatro de los Sentidos, Egnsteatret i Viborg Carte Blanche og Sisters Academy, som har til huse i Malmø har inspireret mig til arbejdet med sensoriske installationer. Særligt har Boglabyrinten, som Carte Blanche byggede ud af 100.000 bøger på Viborg Hovedbibliotek i 2009, inspireret til Ordrummet, som jeg sammen med en scenograf og nogle skoleklasser byggede i en garderobe i Risbjerg Kirke.

Sensorisk teater og sensoriske installationer

Det sensoriske teater hører til performancegenren. Denne genre spænder vidt, men kendetegnende kan man sige, at den adskiller sig fra det dramatiske teater ved ikke at være psykologisk og ved, at det ofte er i interaktionen mellem performere og publikum, at den enkelte forestilling bliver til. Performance-teatret har flere ligheder med ritualer, end med det vi forstår ved traditionelt dramatisk og psykologisk teater.

Særligt for det sensoriske teater er, at alle publikums sanser er i spil, og at performerne indgår som figurer i installationen på lige fod med forestillingens øvrige elementer. Interaktivitet og én til én-mødet mellem performer og publikum er væsentligt i denne teaterform.

Fortællingens rum – Ordrummet

Intentionen med at bygge Ordrummet i Risbjerg Kirke var at skabe et »fortællingens rum«, som kunne være udgangspunkt for at arbejde med sprog, ord og bibelske fortællinger og tematikker. Den primære tanke var, at vi skulle kunne bevæge os rundt inde i rummet, ligesom rummet med sin særlige stemthed skulle kunne bevæge os og tale til både bevægelse, stilhed og fordybelse. Rummet skulle kunne fungere som enhver fortællings ramme, indenfor hvilken deltagerne kunne være medskabende, digte med på fortællingen, lege med den og i den, gøre den til deres egen og fortælle den videre til andre børn og voksne. Dette skulle ske både ved fortælling og leg, men også ved at deltagerne skulle arbejde med et bestemt æstetisk udtryk, der efterfølgende ville indgå som en del af installationen.

Ordrummet bliver til

En garderobe i kirken blev i løbet af en måneds tid forvandlet til en hule med ordfigurer, store og små bøger, et læsehjørne, kodesprog i form af græske bogstaver, bogorme, bibler og hemmelige bøger. Sammen med en scenograf byggede jeg rummets grundstruktur op. Fra gulv til loft skruede vi spånplader i den ene vægside. Det lokale bibliotek leverede aviser, som vi tapetserede op på spånpladerne. Nogle store flamingoblokke blev til en mandshøj opslået bog. Med store bogstaver tapetserede vi teksten fra Johannesprologen på bogens opslåede side. Gik man bag om bogen kunne man læse samme tekst spejlvendt. Der blev også lavet en port i bogen, så man kunne bevæge sig igennem den.

Folk fra menigheden tømte deres pulterkamre for gamle bøger, og inden længe havde vi bøger i stakkevis. Vi skar bogryggene fri og beklædte gulvet med dem. Af bøgerne byggede vi også en bogstol i en kvalitet og størrelse, så man kunne sidde i den. Til sidst mørkelagde vi rummet, afspærrede to af de tre døre og hængte teaterspots op i tre af rummets loftshjørner. Nu var rummet færdigt og klar til at invitere den første skoleklasse ind i.

Undervisningsforløb og æstetiske læreprocesser

Skoleklasser fra de lokale folkeskoler deltog i forskellige undervisningsforløb. I ét forløb arbejdede vi med skabelsesberetningen, hvor verden bliver talt frem og herefter skal navngives. Det blev et sprogfilosofisk forløb i børnehøjde, hvor vi blandt andet tematiserede, hvordan ord skaber virkeligheder, og hvad det betyder at have et navn, give nogen et navn og at få et navn. Børnene lavede ordfigurer ud af deres navne, som blev hængt op i Ordrummet. Væggen med de sjove og unikke figurer blev en farvestrålende »gæt et navn-væg«.

Minikonfirmanderne lavede animationsfilm med udgangspunkt i Johannesprologen og med bogstaver som figurer. Vi lavede storyboard, figurer, baggrunde og lyd, optog på professionelt udstyr og blev guidet af professionelle animatorer. Den færdige film blev også en del af installationen.

I et tredje forløb arbejdede vi med Fadervor og med dans. Børnene fik til opgave at forbinde alle navneordene med en bevægelse, som de syntes kunne udfolde ordene. Bevægelserne, de fandt frem til, blev koreograferet ind i teksten både som bevægelser og som ord. Det blev blandt andet til ”du som er i svimmel-himlene, komme dit rutsche-rige, magten og æren i koldbøtte-evigheden og high five-Amen.” Fadervor blev til bevægelse og ordene fik krop. Herefter kom samtalerne om, hvad en svimmel-himmel, et rutsche-rige og en koldbøtte-evighed er. Hvorfor havde de fundet på disse ord og bevægelser i forhold til den oprindelige tekst? Med denne omvej er håbet, at teksten bliver åbnet, og at børnene får den præsenteret som en tekst, de kan kaste sig ind i, undersøge og fortsat arbejde med.

Man skal have kirkens brugere med på idéen

Det er både ressource- og tidskrævende at bygge en installation, og det kræver samtidig, at hele huset er indstillet på at frede dette rum i en periode. Der ligger en formidlingsopgave i at informere alle husets brugere – om muligt at inddrage og give medejerskab, så det bliver et vedkommende rum for alle i huset.

Installationen stod i et halvt års tid, og så var det tid til, at garderobe atter blev garderobe, og at de afspærrede døre igen kunne benyttes. Jeg kunne have ønsket at arbejde videre i Ordrummet i en længere periode og give det lov til at udvikle sig i mødet med mange flere besøgende og mange flere fortællinger. Det må blive en anden gang!